

Ian McEwan

AAN
CHESIL BEACH

Vertaald door Rien Verhoef

De Harmonie Amsterdam

Voor Annalena

EEN

Ze waren jong, welopgevoed en allebei nog maagd op deze avond voor hun huwelijksnacht, en ze leefden in een tijd dat een gesprek over seksuele problemen ronduit onmogelijk was. Maar eenvoudig is dit nooit. Ze zaten aan de avondmaaltijd in een kleine zitkamer op de eerste verdieping van een *Georgian* herberg. In de kamer ernaast was door de open deur een hemelbed zichtbaar, tamelijk smal, waarvan de sprei hagelwit was en verbluffend strak getrokken, als het ware niet door mensenhand. Edward vertelde niet dat hij nog nooit in een hotel had gelogeed, terwijl Florence na de vele reises als kind met haar vader een oudgediende was. Vluchtig bezien waren ze in een opgewekte stemming. Hun huwelijk in St. Mary's in Oxford was goed verlopen; de dienst was waardig, de receptie feestelijk, en ze genoten nog na van de baldadigheid waarmee school- en studievrienden hen hadden uitgezwaaid. Haar ouders hadden niet neerbuigend gedaan tegen de zijne, waarvoor ze bang waren geweest, en zijn moeder had zich niet noemenswaard misdragen en was ook niet geheel vergeten waar de gelegenheid toe diende. Het paar was afgereisd in een autootje dat van Florence' moeder was en vroeg in de avond aangekomen bij hun hotel aan de kust van Dorset,

in weersomstandigheden die niet ideaal waren voor half juli of de situatie, maar er beslist mee doorkonden; het regende niet, al was het volgens Florence ook niet echt warm genoeg om buiten op het terras te eten, zoals ze hadden gehoopt. Edward vond van wel, maar in zijn overbeleefdheid zou hij er niet aan denken om haar op zo'n avond tegen te spreken.

Dus aten ze op hun kamer, bij de halfopen deuren die toegang gaven tot een balkon met uitzicht op een deel van het Kanaal en de oneindige kiezels van Chesil Beach. Twee jongens in smoking bedienden hen vanaf een trolley die buiten op de gang was neergezet, en terwijl zij heen en weer liepen door de bruidssuite – zoals deze algemeen bekendstond – stak het gekraak van de gewreven eiken planken komisch af tegen de stilte. Trots en beschermend lette de jongeman scherp op elke beweging of blik die mogelijk spottend had kunnen zijn. Gegriffel had hij niet kunnen dulden. Maar deze jongens uit een naburig dorp deden hun werk met gebogen rug en gesloten gezicht, en hun houding was onzeker, hun handen beefden als ze iets op het gesteven linnen tafellaken zetten. Ook zij waren zenuwachtig.

Dit was geen goed moment in de geschiedenis van de Engelse keuken, maar behalve bezoekers uit het buitenland vond niemand dat toen erg. De maaltijd zelf begon, zoals zo vaak destijds, met een schijf meloen die was versierd met één gekonfijte kers. Buiten op de gang, in zilveren schalen op rechauds met kaarsverwarming, wachtten plakken lang geleden gebraden rosbief in een gebonden jus, zachtgekookte groenten en blauwig getinte aardappels. De wijn kwam uit Frankrijk, al stond er geen bepaalde streek vermeld op het etiket, dat werd getooid

door één flitsende zwaluw. Het zou niet bij Edward zijn opgekomen om een rode te bestellen.

In de hoop dat de kelners snel zouden verdwijnen, keerden Florence en hij zich op hun stoel om en verdiepten zich in het uitzicht op een weids bemost gazon, met daarachter een wirwar van bloeiende struiken en bomen tegen een steile helling die onderaan uitkwam op een weggetje dat naar het strand leidde. Ze zagen het begin van een voetpad dat via bemodderde treden omlaagliep, met aan weerszijden buitensporig groot onkruid, reuzenrabarber en kool zo te zien, met gezwollen stelen van bijna twee meter hoog, die bogen onder het gewicht van donkere, dikgenerfde bladeren. De tuinbegroeiing rees op, zinnelijk en tropisch in haar overvloed, een effect dat nog werd verhoogd door het grauwe, zachte licht en een fijne mist die kwam binnendrijven van de zee, wier gestage aanvallende en terugtrekkende beweging het geluid van flauwe donder maakte en dan opeens weer langs de kiezels ruiste. Ze waren van plan na het eten wandelschoenen aan te trekken en over de lange kiezelbank tussen de zee en de brakke lagune te lopen die bekendstond als *The Fleet*, en als ze de wijn nog niet op hadden, zouden ze die meenemen en als landlopers uit de fles drinken.

En ze hadden zoveel plannen, duizelende plannen, voor hen opgestapeld in de wazige toekomst, een even rijke wirwar als de zomerflora aan de kust van Dorset, en even fraai. Waar en hoe ze zouden wonen, wie hun beste vrienden zouden zijn, zijn baan bij haar vader in de zaak, haar muziecarrière en wat ze zouden doen met het geld dat zij van haar vader had gekregen, en dat ze niet zoals andere mensen zouden zijn, tenminste niet vanbinnen.

Dit was nog de tijd – die later in dat beroemde decennium zou eindigen – dat jong zijn een sociale handicap was, een teken van onbenulligheid, een lichtelijk beschamende aandoening waarvoor het huwelijk een begin van genezing bood. Als bijna vreemden stonden ze, vreemd tezamen, op een nieuwe top van het bestaan, verheugd dat hun nieuwe status hen beloofde te verheffen uit hun eindeloze jeugd – Edward en Florence, eindelijk vrij! Een van hun geliefde onderwerpen was hun jeugd, niet zozeer de pleziertjes als wel de mist van komische misvattingen waaruit zij tevoorschijn waren gekomen en de reeks ouderlijke fouten en achterhaalde praktijken die ze nu konden vergeven.

Van deze nieuwe hoogte konden ze bepaalde tegenstrijdige gevoelens wel duidelijk zien, maar niet aan elkaar beschrijven: elk voor zich was ongerust over het moment, ergens kort na het eten, dat hun nieuwe volwassenheid zou worden beproefd, dat ze samen op het hemelbed zouden gaan liggen en zich geheel aan elkaar zouden blootgeven. Al meer dan een jaar werd Edward gebiologeerd door het vooruitzicht dat op de avond van een bepaalde dag in juli het gevoeligste deel van hem zich, hoe kortstondig ook, in een natuurlijk gevormde holte binnen deze vrolijke, knappe, uitermate intelligente vrouw zou bevinden. Hoe dit moest zonder dat het absurd werd, of een teleurstelling, verontrustte hem. Zijn bijzondere zorg, op grond van één ongelukkige ervaring, was die van té grote opwinding, van wat hij iemand had horen omschrijven als ‘te vroeg komen’. De kwestie was zelden uit zijn gedachten, maar ook al was zijn angst voor mislukking groot, zijn begeerte – naar vervoering, naar ontlading – was nog veel groter.

De zorgen van Florence waren ernstiger en tijdens de rit uit Oxford waren er ogenblikken dat ze bijna al haar moed dacht te verzamelen om haar hart te luchten. Maar wat haar dwarszat was onuitspreekbaar en ze kon het amper voor zichzelf verwoorden. Terwijl hij gewoon last had van traditionele premièrezenuwen, ervoer zij een fysieke angst, een hulpeloze walging even tastbaar als zeeziekte. Meestal had ze deze smet op haar geluk in al die maanden van montere huwelijksvoorbereiding weten te negeren, maar zodra haar gedachten naar een innige omhelzing gingen – ze verkoos geen andere benaming – dan trok haar maag droog samen en werd ze misselijk achter in haar keel. In een moderne, vooruitziende handleiding bedoeld als hulpmiddel voor jonge bruiden, met vrolijke noten en uitroeptekens en genummerde illustraties, kwam ze bepaalde uitdrukkingen of woorden tegen waarvan ze bijna kokhalsde: *slijmvlies*, en de onheilspellende en glimmende *glans*. Andere uitdrukkingen vormden een belediging voor haar intelligentie, vooral die met betrekking tot ingangen: *niet lang voor hij haar binnengaat...* of: *nu gaat hij haar ten slotte binnen*, en: *gelukkig, kort nadat hij haar is binnengegaan...* Was ze verplicht 's nachts te veranderen in een soort portaal of ontvangkamer waardoor Edward kon binnenschrijden? Vrijwel even vaak kwam een woord voor dat haar aan niets anders dan pijn deed denken, aan vlees dat voor een mes week: *penetratie*.

In optimistische buien probeerde ze zichzelf te overtuigen dat ze alleen maar last had van een verhoogde vorm van teergevoeligheid, die heus wel over zou gaan. Zeker de gedachte aan Edwards testikels, bungelend onder zijn *gezwollen* penis – nog zo'n stuitende term – kon

haar bovenlip doen krullen, en het idee dat ze ‘daaronder’ zelf door iemand anders werd betast, zelfs iemand van wie ze hield, was even afstotelijk als bijvoorbeeld een operatie aan haar oog. Maar haar teergevoeligheid strekte zich niet uit tot baby’s. Die vond ze leuk, ze had nu en dan met plezier op de zoontjes van haar nicht gepast. Ze dacht dat ze heel graag zwanger van Edward zou worden en ze was, in abstracto tenminste, niet bang voor een bevalling. Als ze maar, net als de moeder van Jezus, bij toverslag in die opgezette staat kon raken.

Florence vermoedde dat er iets grondig mis met haar was, dat ze altijd al anders was geweest en dat ze straks eindelijk zou worden ontmaskerd. Haar probleem, bedacht ze, was groter, dieper dan eenvoudige lichamelijke afkeer; haar hele wezen kwam in opstand tegen een vooruitzicht van verstrengeling en vlees; haar gemoedrust en de kern van haar geluk zouden straks worden geschonden. Ze wilde gewoon niet dat iemand haar ‘binnenging’ of ‘penetreerde’. Seks met Edward kon niet het summum van haar vreugde zijn, maar was de prijs die ze ervoor moest betalen.

Ze wist dat ze zich allang had moeten uitspreken, zodra hij zijn aanzoek had gedaan, lang voor het bezoek aan de oprechte pastoor met zijn zachte stem en de etentjes met hun respectievelijke ouders, voordat de bruiloftsgasten waren uitgenodigd, de cadeaulijst was opgesteld en bij een warenhuis gedeponerd, en de feesttent en de fotograaf waren gehuurd, en al het andere onomkeerbare was geregeld. Maar wat had ze kunnen zeggen, hoe had ze zich moeten uitdrukken als ze de kwestie niet eens voor zichzelf onder woorden had kunnen brengen? En ze hield van Edward, niet met de verhitte, vochtige harts-

tocht waarover ze had gelezen, maar warm, innig, soms als een dochter, soms bijna moederlijk. Ze vond het heerlijk om hem te knuffelen en zijn enorme arm om haar schouders te hebben, en door hem gekust te worden, al had ze een hekel aan zijn tong in haar mond en had ze dit woordeloos duidelijk gemaakt. Ze vond hem oorspronkelijk, anders dan ieder ander die ze ooit had leren kennen. Hij had altijd een pocketboek in zijn jaszak, meestal over geschiedenis, voor het geval hij in een rij of een wachtkamer belandde. Met een potloodstompje tekende hij aan wat hij las. Hij was vrijwel de enige man die Florence had ontmoet die niet rookte. Nooit pasten zijn sokken bij elkaar. Hij had maar één das, smal, gebreid, donkerblauw, die hij bijna altijd droeg met een wit overhemd. Ze was weg van zijn nieuwsgierige geest, zijn lichte plattelandsaccent, de enorme kracht in zijn handen, de onvoorspelbare wendingen en wegen van zijn conversatie, hoe aardig hij tegen haar was en hoe zijn zachtbruine ogen op haar rustten als ze praatte en haar het gevoel gaven dat ze werd gehuld in een vriendelijke wolk van liefde. Ze was tweeëntwintig jaar en twijfelde er niet aan of ze wilde de rest van haar leven met Edward Mayhew doorbrengen. Hoe zou ze ooit durven riskeren dat ze hem kwijtraakte?

Er was niemand met wie ze had kunnen praten. Haar zusje Ruth was te jong en haar moeder, op haar manier zonder meer geweldig, was te intellectueel, te broos, een ouderwetse blauwkous. Als zij met een intiem probleem te maken kreeg, had ze de neiging de publieke houding uit de collegezaal aan te nemen en almaar langere woorden te gebruiken, en boeken aan te halen die volgens haar iedereen moest hebben gelezen. Pas als de kwestie op die

manier veilig was ingekapseld kreeg ze wel eens een ontspannen beminlijkheid, al kwam dit zelden voor, en zelfs dan had je geen idee welke raad ze je nu gaf. Florence had een stel fantastische vriendinnen van school en van het conservatorium die het tegengestelde probleem opleverden: ze waren verzot op intieme gesprekken en zwolgen in elkaars problemen. Ze kenden elkaar allemaal en waren te gretig met hun telefoontjes en brieven. Ze kon hun geen geheim toevertrouwen en dat nam ze hun ook niet kwalijk, want zij maakte ook deel uit van de groep. Ze zou zichzelf ook niet hebben vertrouwd. Ze was alleen met een probleem waarmee ze in de verste verte geen raad wist en de enige wijsheid die ze bezat stond in haar gidsje. Op het schreeuwende rode omslag stond een afbeelding van twee lachende magere latten met puilogen, hand in hand, onbeholpen getekend met wit krijt, door een onschuldig kind als het ware.

Ze aten binnen twee minuten de meloen terwijl de jongens, in plaats van buiten op de gang te wachten, op gepaste afstand bij de deur bleven staan, frunnikend aan hun vlinderdas en strakke boord en friemelend aan hun manchetten. Hun effen blik veranderde niet toen ze Edward met ironische zwier Florence zijn gekonfijte kers zagen aanbieden. Speels zoog ze die uit zijn vingers en hield zijn blik gevangen terwijl ze omzichtig kauwde en hem haar tong liet zien, in het besef dat ze door zo met hem te flirten alles nog erger voor zichzelf zou maken. Ze moest niet beginnen aan iets wat ze niet kon volhouden, maar het hielp wel om hem zo veel mogelijk te behagen: daarmee voelde ze zich niet helemaal nutteloos. Als het eten van een kleverige kers maar het enige vereiste zou zijn.